

۱۴۱۴۵۱۷

هویت معارف جنگ
نهاد سپید علمی سپید شیرازی

ارتش عراق تا خرداد ۶۲

نیروی زمینی ارتش عراق از شهریور ۵۹ تا خرداد ۶۱

نویسنده: سرهنگ توپخانه ستاد احمد احمدی

سرشناسه	احمدی، احمد، ۱۳۱۹ -
عنوان و نام پدیدآور	ارتش عراق تا خرداد ۶۲: نیروی زمینی ارتش عراق از شهریور ۵۹ تا خرداد ۶۲ / نویسنده احمد احمدی؛ [برای] هیئت معارف جنگ شهید سپهبد علی صیادشیرازی.
مشخصات نشر	تهران: ایران سبز، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	۱۸۸ ص: جدول.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۷۴۱۶-۱۷-۴
وضعیت فهرست نویسی	فیبا
عنوان دیگر	نیروی زمینی ارتش عراق از شهریور ۵۹ تا خرداد ۶۲.
موضوع	عراق، ارتش. نیروی زمینی
موضوع	جنگ ایران و عراق، ۱۳۵۹-۱۳۶۷ -- ارتش
موضوع	Iran-Iraq War, 1980-1988 -- *Army
موضوع	استراتژی نظامی
موضوع	Military strategy*
موضوع	عراق -- ارتش -- ۱۳۵۹ - ۱۳۶۲.
موضوع	عراق -- تیروهای مسلح -- ۱۳۵۹ - ۱۳۶۲.
موضوع	Iraq -- Arm'd for
شناسه افزوده	ایران، ارتش. هیئت معارف جنگ شهید سپهبد علی صیادشیرازی
رده بندی کنگره	UA۸۵۳/ع۰۱۱۳ ۱۱۹۵
رده بندی دیویی	۰۵۵/۰۰۰۰۵۵۶۷
شماره کتابشناسی ملی	۴۲۳۴۵۶۵

نویسنده: سرهنگ توپخانه ستاد احمد احمدی

نوبت / سال چاپ: اول / ۱۳۹۵

شماره شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۴۱۶-۱۷-۴

شمارگان: ۵۰۰

ناشر: انتشارات ایران سبز - تهران

مرکز پخش: تلفن ۲۲۴۸۸۷۵۶ نمابر ۲۲۴۸۸۶۵۰ - صندوق پستی ۱۹۵۷۵-۵۵۴

قیمت: ۱۰۰۰۰ تومان

حق چاپ برای هیئت معارف جنگ «شهید سپهبد علی صیاد شیرازی» محفوظ است.

معارف جنگ

«معارف جنگ» مجموعه‌ای از یافته‌ها، ذخایر و دست‌آوردهای جبهه‌های نبرد حق علیه باطل است که خداوند متعال به پاس فداکاری‌ها، ایثارگری‌ها و برکت خون شهدای والامقام، نصیب رزمندگان اسلام نموده و از سینه‌های جوشان آن‌ها به سینه‌های پاک و تشنه نسل جوان انقلاب اسلامی منتقل می‌گردد.

«هیئت معارف جنگ» از پاییز سال ۱۳۷۳، با تصویب حضرت امام خامنه‌ای و بنیان‌گذاری امیر سرافراز ارتش اسلام «شهید سپهبد علی صیادشیرازی» و حمایت‌های مادی و معنوی مقام معظم رهبری و فرماندهی کل قوا، این رسالت مهم را با روحیه متعالی بسیجی برعهده گرفته و مفتخر است که با الهام از کلام «ای خداوند متعال مبنی بر «وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا وَإِنَّ اللَّهَ لَمَعَ الْمُحْسِنِينَ»، با اعتدال و تلاش دسته‌جمعی در این وادی مقدس گام نهاده و این رسالت افتخارآمیز را که با گرایش «پروهشی - فرهنگی - عملیاتی و آموزشی» شکل گرفته است ادامه دهد و در این راه امید به لطف و یاری خداوند متعال دارد.

شیوه کار هیئت معارف جنگ در گردآوری تجارب جبهه‌های نبرد از سال ۷۳ تا سال ۷۸ بدین ترتیب بوده است که براساس زمان و مکان هر عملیات، جمعی از رزمندگان اسلام که در آن عملیات نقش مهمی را برعهده داشته‌اند به منطقه عملیات عزیمت نموده و با یادآوری خاطرات خود در صحنه نبرد و برداشت‌های تحریری، عواید تصویری، مجموعه‌ای از حقایق و واقعیت‌های تلخ و شیرین را گردآوری نموده است. هیئت معارف جنگ از سال ۷۸ تا سال ۹۵ بیش از ۱۴۰ عنوان کتاب مستند درباره وقایع هشت سال دفاع مقدس منتشر نموده است.

آموزش معارف جنگ نیز از سال ۱۳۷۴ به صورت نظری و میدانی برای هر دوره از دانشجویان سال ۳ دانشگاه افسری امام علی (ع) نیروی زمینی و از سال ۱۳۸۱ برای کلیه دانشگاه‌های افسری زمینی، هوایی، دریایی و فارتش جمهوری اسلامی ایران به اجرا درآمد و تا زمان نگارش این کتاب بیش از ۲۲ هزار نفر از فارغ‌التحصیلان دانشگاه‌های مزبور را در دو مرحله نظری و میدانی مورد آموزش داده است. از سال ۱۳۹۴، آموزش معارف جنگ برای دانشجویان سال ۱ دانشگاه اراک به دفاعد هوایی خاتم‌الانبیاء (ص) نیز به اجرا درآمد.

هیئت معارف جنگ همچنین از سال ۱۳۸۸ آموزش کارکنان وظیفه در مقاصع تحصیلی فوق‌دیپلم، لیسانس، فوق لیسانس و دکترا در مراکز آموزش وظیفه را پی‌ریزی نمود و این عزیزان در زمان آموزش مقدماتی و قبل از عزیمت به یگان‌های سازمانی خود به مدت ۱۶ ساعت آموزش معارف جنگ را در ساعات فوق برنامه طی نموده که تا زمان چاپ این کتاب بیش از ۲۷۰ هزار نفر از کارکنان وظیفه که فارغ‌التحصیل دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی کشور می‌باشند، آموزش نظری معارف جنگ را فرا گرفته‌اند. از سال ۱۳۹۰ افسران دوره عالی رسته‌ای، در هر دوره به مدت ۸ ساعت و تا سال ۹۵ تعداد ۳۰۴۳ نفر آموزش معارف جنگ را طی نموده‌اند. از بهمن سال ۱۳۹۳ تا کنون نیز، تعداد ۱۲۰ هزار نفر سربازان دیپلم و زیر دیپلم نیز در هر دوره به مدت ۸ ساعت تحت آموزش معارف جنگ قرار گرفته‌اند.

هیئت معارف جنگ «شهید سپهبد علی صیادشیرازی»

پیشگفتار

کتابی که ملاحظه می‌گردد، شامل نسخه‌ای است که در مرکز اسناد هیئت معارف جنگ موجود بوده است. از همین نمونه چند نسخه دیگر در زمان تدوین تکثیر شده بود و در مرکز اسناد دافوس و سازمان عقیدتی سیاسی اجا وجود دارد. این کتاب توسط نویسنده محترم بین سال‌های ۱۳۶۲ تا ۱۳۶۳ در حالی که جنگ ادامه داشته است، با استفاده از اسناد موجود در معاونت عملیات و اطلاعات نزاجا و به دستور فرمانده محترم وقت نزاجا - سرهنگ صیاد شیرازی - تنظیم و تدوین شده است. برابر اسناد موجود در این کتاب، نویسنده محترم در بخشی از مشاغل خدمتی خود مدیر اطلاعات نزاجا نیز بوده است.

از آنجا که این مدرک و سوابق، از اسناد ملی و بیان بخشی از تاریخ نظامی کشور در سال‌های اول جنگ تحلیلی محسوب می‌شوند، بنابراین هیئت معارف جنگ تصمیم بر آماده‌سازی و انتشار آن گرفت. نکات مورد توجه این سند که می‌تواند مورد استفاده تحلیل‌های نظامی پژوهشگران قرار گیرد، شامل حداقل سه مورد زیر از ویژگی‌های این اسناد می‌باشد:

۱- توجه به تلفات و مایهات مستند بالای ارتش عراق در دو سال اول جنگ که از صحت و دقت کافی و لازم برخوردار است، سردی، دلیل بر دفاع و توانایی‌های رزمندگان اسلام می‌باشد.

۲- بر خلاف بعضی نظریه‌های تحلیل‌گران و یا کارشناسان تاریخ جنگ که توقف و زمین‌گیر شدن لشکرهای ۱ و ۱۰ زرهی و ۵ مکانیزه را در محورهای هاجمی غرب کرخه و غرب اهواز، یک فعالیت تاکتیکی و اختیاری به منظور هماهنگ نمودن یا پیشروی سایر لشکرها می‌دانند، گزارش مشروح فرمانده لشکر ۱۰ زرهی (از صفحه ۱۲۲ تا ۱۳۵ کتاب) مؤید مقاوم ماندن و دفاع تپ ۲ لشکر ۹۲ است که با تمام توان و در عین نابسامانی و فداکاری، از پیشروی سریع یک لشکر زخمی جلوگیری کردند.

۳- گزارش‌های روزهای ۵۹/۶/۲۱ (۱۰ روز قبل از آغاز جنگ) شروع جنگ توسط لشکر ۹۲ به استانداری خوزستان مؤید دخالت و اعمال نفوذ عوامل استانداری خوزستان در روزهای قبل از جنگ در مدیریت و سامانه فرماندهی لشکر ۹۲ است که خود ناشی از تداوم اثرات محرومیت و دتای نقاب (نوزه) در این لشکر می‌باشد.

امید است کتاب حاضر برای بهره‌برداری اهل فن، افسران، مدیران، فرماندهان نیروهای مسلح و اهل پژوهش خاص این نوع موضوعات، مفید واقع گردد.

هیئت معارف جنگ «شهید سپید علی صیاد شیرازی»

توضیح: نسخه مورد استفاده برای این کتاب، شامل اوراق رونویسی شده دستی توسط چند نفر خوش‌خط تا بدخط از روی اصل سند بوده، بنابراین بعضی کلمات که ناخوانا یا غلط رونویسی شده بود، توسط همکاران اشاره شده، به ویژه همکاران اهل فن تا آنجا که ممکن بود، اصلاح گردید. با این حال ممکن است کلماتی غلط یا نامفهوم و ناخوانا در کتاب دیده شوند که اصلاح یا آشنایی آن از توان اینجانب و همکاران با توجه به عدم دسترسی به اصل اسناد خارج بوده است.

سرتیپ ۲ صادقی‌گویا

فهرست مطالب

۹	فصل اول: گزارش اطلاعاتی در مورد ارتش عراق، خرداد ماه ۱۳۶۲
۱۰	۱- مقدمه
۱۱	۲- سابقه و استعداد نیروی زمینی ارتش عراق
۱۴	۳- تلفات و ضایعات ارتش عراق در منطقه جنوب
۱۵	۴- نکات برجسته و قوت
۱۹	۵- نتیجه
۲۰	پیوست الف: فهرست یگان‌های پیاده ارتش قبل از جنگ
۲۱	پیوست الف: فهرست یگان‌های زرهی و مکانیزه ارتش عراق قبل از جنگ
۲۴	پیوست ب: فهرست یگان‌های پیاده ارتش بعد از جنگ تا ۶۲/۳/۱
۲۹	پیوست ب: فهرست یگان‌های زرهی و مکانیزه تشکیل شده ارتش عراق بعد از جنگ تا ۶۲/۳/۱
۳۰	پیوست پ: چگونگی یگان‌های نیروی زمینی ارتش عراق تا ۶۲/۳/۱
۳۱	پیوست ت: صورت تلفات و ضایعات و عملیات مشخص به منطقه جنوب تا ۶۲/۳/۱
۳۳	نتیجه
۳۵	فصل دوم: گزارش‌های اطلاعاتی
۳۶	گسترش یگان‌های عراقی، ۵۹/۶/۱۷
۳۶	گزارش روزانه، ۵۹/۶/۲۱
۳۷	گزارش روزانه، ۵۹/۶/۲۲
۳۷	گزارش روزانه، ۵۹/۶/۲۳
۳۸	گزارش رکن ۲ لشکر ۹۲ در ۵۹/۶/۲۶
۳۹	گزارش نوبه‌ای روزانه، ۵۹/۶/۲۶
۴۰	توجیه ستادی رکن ۲ لشکر ۹۲ در ۵۹/۶/۲۷
۴۱	توجیه ستادی رکن ۲ لشکر ۹۲ در ۵۹/۶/۲۸
۴۲	گزارش مورخه ۵۹/۶/۲۹
۴۴	توجیه ستادی رکن ۲ لشکر ۹۲ در ۵۹/۶/۳۰
۴۶	گزارش مورخه ۵۹/۶/۳۰
۴۸	آخرین وضعیت در ۲۴ ساعت گذشته، ۵۹/۶/۳۱
۵۰	آخرین وضعیت در ۲۴ ساعت گذشته، ۵۹/۷/۱
۵۱	توجیه ستادی مورخه ۵۹/۷/۲
۵۲	توجیه ستادی مورخه ۵۹/۷/۶

یگان‌های مستقر در معابر نفوذی منطقه استحقاقی لشکر

گزارش رکن ۲ لشکر ۹۲ در ۵۹/۷/۱۱

فصل سوم: برآوردهای ستادی

برآورد اطلاعاتی شماره ۳، قرارگاه تاکتیکی نزا، ۵۹/۱۱/۲۰

برآورد اطلاعاتی شماره ۴، قرارگاه تاکتیکی نزا، ۶۰/۰۱/۱۴

پیوست الف: حذف شده است

پیوست ب: جدول گسترش یگان‌های دشمن

برآورد اطلاعاتی شماره ۴، مد اطلاعات نزا، ۶۰/۰۱/۲۳

خلاصه وضعیت دشمن، ۶۰/۲/۱۷

برآورد اطلاعاتی شماره ۳، قرارگاه مقدم نزا در جنوب، ۶۰/۰۳/۱۲

فصل چهارم: طرح‌ها، اقدامات و گزارش‌های دشمن

گزارش فرمانده لشکر ۱ بزرگ، ۵۹/۱۲/۱۰

گزارش نوبه‌ای شماره ۴۸۵، سورخ، ۶۰/۰۱/۲۱

نمونه دستور عملیاتی تیپ نیروی متحرک، ۶۹/۸/۸

طرح عملیاتی شماره ۱، گردان ۳ تیپ ۱ پیا، ۶۹/۸/۸

مقایسه نسبی قسمتی از نیروهای ایران و عراق در سال ۱۳۵۷

سازمان، گسترش استعداد و ترکیبات ارتش عراق، آغاز جنگ تحمیلی

پیوست‌ها

پیوست ب: اطلاعات طرح عملیاتی دفاعی ابودر

تصاویر و جداول الحاقی